

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІОЛОГІЇ, ГЕОГРАФІЇ І ЕКОЛОГІЇ
КАФЕДРА ГЕОГРАФІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор Херсонського
державного університету, професор

Сергій ОМЕЛЬЧУК

«09» листопада 2023 р.

**Програма атестації здобувачів вищої освіти
КОМПЛЕКСНИЙ ІСПИТ ЗА ФАХОМ**

Методика викладання фахових дисциплін у закладах вищої освіти, Методика
викладання географії у закладах загальної середньої освіти, Методика
викладання економіки

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 014 Середня освіта
Спеціалізація 014.07 Середня освіта (Географія)
Освітня програма Середня освіта (Географія)
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Форма навчання денна

ПОГОДЖЕНО

на засіданні науково-методичної ради
факультету біології, географії та екології

Голова НМР Шкуропат А.В.

«28» вересня 2023 р., пр. № 1а

Івано-Франківськ, 2023 р.

Затверджено на засіданні кафедри
географії та екології
Протокол № 3 від 2 жовтня 2023 р.

Завідувач _____ О.В. Давидов
(Підпис) (П.І.Б)

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка	4
2. Програма з модулю I «Методика викладання фахових дисциплін у закладах вищої освіти»	6
3. Рекомендована література до модуля I	13
4. Програма з модулю II «Методика навчання географії у закладах загальної середньої освіти»	14
5. Рекомендована література до модуля II	20
6. Програма з модулю III «Методика викладання економіки»	21
7. Рекомендована література до модуля III	23
8. Критерії оцінювання до комплексного іспиту	24

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Атестація передбачає перевірку знань здобувачів з дисциплін: «Методика викладання фахових дисциплін у закладах вищої освіти», «Методика викладання географії у закладах загальної середньої освіти», «Методика викладання економіки». Метою атестації є необхідність встановлення рівня теоретичних знань здобувачів про формування у майбутніх фахівців з географії знань і навичок, необхідних для наукового передбачення суспільно-географічних аспектів соціально-економічного розвитку, сформуванню професійні компетенцій здобувачів – майбутніх викладачів вищої школи на основі набутих методологічних, методичних і географічних знань. Процес підготовки магістрів з географії передбачає окрім опанування професійними знаннями та навичками, ще й формування знань та навичок викладача, методиста, психолога, які б сприяли формуванню фахівців із синтезованими знаннями та вміннями, що адекватні кваліфікаційними вимогам, які висувуються до них. Необхідно встановити, як глибоко молоді викладачі усвідомлюють структуру, зміст та основну мету географічної освіти у вищих навчальних закладах. Розкриваючи основні поняття та принципи викладання географічних дисциплін, студенти повинні особливу увагу приділяти практичному їх використанню.

На атестації випускники повинні продемонструвати глибокі знання про:

- теоретичні питання з методики викладання фахових дисциплін у вищих навчальних закладах, особливості нової парадигми освіти та навчання; методів та форм вивчення спеціальних дисциплін; етапів підготовки лекційних занять, методики їх проведення; сучасних активних форм навчання здобувачів ВНЗ.
- теоретичні питання з методики викладання географії у вищих навчальних закладах, особливості нової парадигми освіти та навчання; методів та форм вивчення спеціальних дисциплін; етапів підготовки лекційних занять, методики їх проведення; сучасних активних форм навчання здобувачів ВНЗ; структуру НМКД.
- принципи, методи, засоби навчання економіки, форми організації навчально-виховного процесу з економіки, процес формування знань умінь, навичок на уроках економіки, контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів з економіки;

При оцінюванні якості знань здобувачів державна комісія враховує ступінь розуміння мети сучасної географічної освіти, знання її структури, змісту, методів навчання і вміння їх творчо застосовувати у навчально-виховному процесі.

При складанні комплексного іспиту та захисту кваліфікаційної роботи (проєкту) здобувач повинен продемонструвати набуті загальні та фахові компетентності, а саме:

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі середньої освіти (за предметною спеціалізацією «Географія»), що передбачає застосування теорій та методів педагогічних і географічних наук, проведення досліджень та/або впровадження інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог до професійної, навчальної або дослідницької діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК.3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, організовувати наукову комунікацію, приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності;

ЗК.7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

Фахові компетентності:

ФК.3. Здатність застосовувати знання про сучасні досягнення в предметній області;

ФК.4. Здатність до розкриття теоретичних і методологічних засад певної галузі географії, історії її розвитку;

ФК.5. Володіння основами планування, проведення й оформлення науково-педагогічного дослідження. Здатність проводити самостійні наукові дослідження;

ФК.6. Володіння основами планування, підготовки і проведення навчально-виховного процесу з географії.

ФК.8. Уміння використовувати сучасні інформаційні технології, програмні засоби, навички роботи з комп'ютерними мережами для формування географічних знань;

ФК.9. Володіння основами планування, підготовки і проведення навчально-виховного процесу з економіки. Здатність застосовувати знання про сучасні досягнення економіки в предметній області.

За результатами комплексного іспиту та захисту кваліфікаційної роботи (проєкту) здобувачі повинні отримати наступні програмні результати навчання:

ПРН 2. Застосовувати теоретичні знання та практичні навички з організації наукових досліджень для професійної науково-педагогічної діяльності.

ПРН 3. Демонструвати поглиблені знання сучасних концепцій географічної науки і освіти, здатність застосовувати їх у професійній, соціальній, громадській діяльності.

ПРН 4. Поєднувати загальні географічні знання із вмінням досліджувати конкретні території; оцінити еколого-географічні,

соціально-географічні, економіко-географічні проблеми України та регіонів.

ПРН 7. Вибирати і застосовувати основні дослідницькі методики та інструменти, які є типовими для різних галузей географічної науки і освіти.

ПРН 13. Застосовувати сучасні методики і технології, в тому числі і інформаційні, для забезпечення якості освітнього процесу і науково-дослідної роботи.

ПРОГРАМА З МОДУЛЮ 1 «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ»

Організація навчального процесу з вивчення географічних дисциплін у ЗВО

Система освіти в Україні. Структура та особливості освітнього процесу у вищій школі. Система освіти в Україні. Закон України «Про вищу освіту». Ступенева система освіти вищої школи. Форми організації освітнього процесу. Типи навчання процесу. Академічна мобільність студента.

Зміст географічної компоненти фахової підготовки у ЗВО. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу. Поняття змісту освіти, його складові. Стандарти вищої освіти. Навчальні плани та робочі навчальні плани. Навчальні, робочі навчальні програми дисциплін. Підручники і навчальні посібники.

Форми навчання та форми організації освітнього процесу у ЗВО. Форми навчання та форми організації навчання у вищій школі. Основні види навчальних занять. Підготовка та проведення лекцій. Місце практичних та семінарських занять організації освітнього процесу. Самостійна робота здобувачів. Курсові, дипломні, магістерські роботи. Науково-дослідна робота студента. Консультації. Практична підготовка здобувачів.

Науково-методичне забезпечення освітнього процесу у ЗВО. Структура і зміст науково-методичного забезпечення освітнього процесу. Навчально-методичні комплекси дисциплін. Навчальні, робочі навчальні програми дисциплін. Плани семінарських, практичних занять, завдань для лабораторних робіт. Пакети контрольних завдань для перевірки знань з дисциплін фундаментальної та фахової підготовки. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання.

Сучасні методи навчання у вищій школі. Поняття про методи навчання. Класифікація методів навчання. Відбір методів навчання відповідно змісту навчання. Інноваційні методи навчання. Активізація пізнавальної діяльності здобувачів.

Дидактичні аспекти навчання географічних дисциплін у ЗВО

Особливості організації самостійної роботи студента. Самостійна робота студента як форма організації освітнього процесу у ЗВО. Зміст самостійної роботи студента. Види самостійної роботи студента. Формування вмінь самостійної діяльності студента. Методичне забезпечення самостійної роботи здобувачів. Організація самостійної роботи студента.

Моніторинг якості навчальних досягнень здобувачів. Поняття моніторингу якості навчальних досягнень здобувачів. Контрольні заходи у ВНЗ. Особливості міжсесійного контролю. Семестровий контроль: залік, екзамен. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів. Критерії оцінювання. Методи контролю.

Методика організації практичної підготовки здобувачів. Практична підготовка здобувачів як складова освітнього процесу у ЗВО. Перелік практик відповідно до рівнів освіти. Види практик, їх зміст. Робочі програми практик. Організація та проведення практик.

Інновації у системі підготовки фахівців географів. Поняття інновації в освіті. Організація проблемного навчання. Інтерактивні технології навчання. Ігрові технології навчання. Зарубіжні новітні технології навчання. Майстерність професійно-педагогічної діяльності викладача ЗВО.

2. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО МОДУЛЮ 1:

Основні:

1. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
2. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник. Вид.2, стереотип. Київ: Знання, 2011. 486 с.
3. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 472 с.
4. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Навч. Посібник для магістрантів і аспірантів. ТОВ "Філ-студія", 2006. 320 с.
5. Основи психології і педагогіки: Навч. посібник. Вид.2./А.В.Семенова, Р.С.Гурін,Т.Ю.Осипова та ін; за ред. А.В.Семенової. К.: Знання, 2007. 341 с.
6. Діалектика вищої освіти: трансформація від декларації до реалізації: Навч. посібник /В.О.Головко, С.О.Гримблат, Д.І.Барановський та ін. Харків: Еспала, 2009. 304 с.
7. Дмитриченко М.Ф., Хорошун Б.І., Язвінська О.М., Данчук В.Д. Вища освіта і Болонський процес: Навч. посібник.К.: Знання України, 2006. 440 с.
8. Каплінський В.В.Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник /В. В Каплінський. Вінниця :ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
9. Крикун О.О. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / О.О. Крикун. Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2012. 236 с.
10. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / О.В. Малихін, І.Г. Павленко, О.О. Лаврентьєва, Г.І. Матукова. К. : КНТ, 2014. 262 с.
11. Козлова Г.М. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2014. 200 с.
12. Дзюба П.А. Посібник до вивчення дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін в вищій школі» [Текст]: посіб. / П.А. Дзюба, Т.А. Зайцева,. Д.: Ліра, 2015. 24 с.
12. Дзюба П.А. Посібник до вивчення дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін в вищій школі» [Текст]: посіб. / П.А. Дзюба, Т.А. Зайцева,. Д.: Ліра, 2015. 24 с.

Додаткові:

13. Вища освіта України і Болонський процес: Навч. посібник / За ред.В.Г.Кременя; авт. кол.: М.Ф.Степко, Я.Я.Болюбаш, В.Д.Шинкарук та ін. К.: Освіта України, 2004. 388 с.
14. Збірник нормативних документів щодо Болонського процесу /Укладачі: К.М.Левківський, З.І.Логвин, Н.Л.Губерська. К.: ІПЗО, 2008. 166 с.
15. В.Г.Кремень. Освіта і наука України. Шляхи модернізації. К.: МОН, 2003. 386 с.
16. Модернізація освіти /В.Литвин, С.Довгий, В.Зайчук, В.Андрущенко, В.Кремень. К.: МОН, 2004. 608 с

Інтернет-ресурси:

17. Офіційний сайт Верховної ради України (Законодавство України):
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

18. Конституція України URL:
<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=3&nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>

19. Офіційний сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України <https://menr.gov.ua>

20. Офіційний сайт Департаменту екології та природних ресурсів Херсонської обласної державної адміністрації:
<https://khoda.gov.ua/departament-ekologii-ta-prirodnih-resursiv>

21. Офіційний сайт Державної екологічної інспекції у Херсонській області: <https://ecoinspekcia.ks.ua>

22. Офіційний сайт Херсонського державного університету:
<https://www.kspu.edu/>

23. ChatGPT: <https://chat.openai.com>

3. ПРОГРАМА З МОДУЛЬ 2 «МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГЕОГРАФІЇ У ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ»

Організація навчального процесу з вивчення географічних дисциплін у ЗВО

Система освіти в Україні. Структура та особливості освітнього процесу у вищій школі. Система освіти в Україні. Закон України «Про вищу освіту». Ступенева система освіти вищої школи. Форми організації освітнього процесу. Типи навчання процесу. Академічна мобільність студента.

Зміст географічної компоненти фахової підготовки у ЗВО. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу. Поняття змісту освіти, його складові. Стандарти вищої освіти. Навчальні плани та робочі навчальні плани. Навчальні, робочі навчальні програми дисциплін. Підручники і навчальні посібники.

Форми навчання та форми організації освітнього процесу у ЗВО. Форми навчання та форми організації навчання у вищій школі. Основні види навчальних занять. Підготовка та проведення лекцій. Місце практичних та семінарських занять організації освітнього процесу. Самостійна робота здобувачів. Курсові, дипломні, магістерські роботи. Науково-дослідна робота студента. Консультації. Практична підготовка здобувачів.

Науково-методичне забезпечення освітнього процесу у ЗВО. Структура і зміст науково-методичного забезпечення освітнього процесу. Навчально-методичні комплекси дисциплін. Навчальні, робочі навчальні програми дисциплін. Плани семінарських, практичних занять, завдань для лабораторних робіт. Пакети контрольних завдань для перевірки знань з дисциплін фундаментальної та фахової підготовки. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання.

Сучасні методи навчання у вищій школі. Поняття про методи навчання. Класифікація методів навчання. Відбір методів навчання відповідно змісту навчання. Інноваційні методи навчання. Активізація пізнавальної діяльності здобувачів.

Дидактичні аспекти навчання географічних дисциплін у ЗВО

Особливості організації самостійної роботи студента. Самостійна робота студента як форма організації освітнього процесу у ЗВО. Зміст самостійної роботи студента. Види самостійної роботи студента. Формування вмінь самостійної діяльності студента. Методичне забезпечення самостійної роботи здобувачів. Організація самостійної роботи студента.

Моніторинг якості навчальних досягнень здобувачів. Поняття моніторингу якості навчальних досягнень здобувачів. Контрольні заходи у ВНЗ. Особливості міжсесійного контролю. Семестровий контроль: залік, екзамен. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів. Критерії оцінювання. Методи контролю.

Методика організації практичної підготовки здобувачів. Практична підготовка здобувачів як складова освітнього процесу у ЗВО. Перелік практик відповідно до рівнів освіти. Види практик, їх зміст. Робочі програми практик. Організація та проведення практик.

Інновації у системі підготовки фахівців географів. Поняття інновації в освіті. Організація проблемного навчання. Інтерактивні технології навчання. Ігрові технології навчання. Зарубіжні новітні технології навчання. Майстерність професійно-педагогічної діяльності викладача ЗВО.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО МОДУЛЮ 2:

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України: Історія. Теорія. – К.: Либідь, 1998. – 558с.
2. Алексюк А.М., Аюрзагнай А.А., Підкасистий П.І. та ін. Організація самостійної роботи здобувачів в умовах інтенсифікації навчання: Навч.посібник. – К.,1993.
3. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. для здобувачів ВНЗ. – К.: Кондор, 2011. – 628 с.
4. Бондар В.І. Дидактика: ефективні технології навчання здобувачів. – К.: Вересень, 1996. – 129 с.
5. Вергасов В.М. Активизация познавательной деятельности студентов в высшей школе. – К.: Высшая школа, 1985.
6. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посіб-ник для здобувачів магістратури. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 316с.
7. Волков И.П. Цель одна – дорог много. Проектирование процесса обучения. – М.: Просвещение, 1990.
8. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: Методичні поради молодим науковцям. – К.,1995.
9. Дичківська І.М.. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посібник для здобувачів вищих навч. закладів. – К.: Академвидав. – 2004. – 334с.
10. Дьяченко М.И., Кадыбович Л.А. Психология высшей школы – 2-е издание. – Минск: БГУ, 1981. – 383 с.
11. Дьяченко В.К. Новая дидактика. – М., 2001. – 496 с.
12. Закон про вищу освіту України (нова редакція)
13. Карташова І.І., Прохоренков В.М. Тестування у системі моніторингу якості знань здобувачів. – Херсон: ХДУ, 2014. – 98с.
14. Мищенко А.И., Мищенко Л.И., Шияпов Е.Н. Теоретико-методологические основы формирования содержания педагогического образования. – М.: Высш. шк., 1991. – 147 с.
15. Навчальний процес у вищій педагогічній школі: Навчальний посіб-ник /За ред. академіка АПН України О.Г. Мороза. - К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2001 – 337 с.
16. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А. Зязюн, Л. В. Карамущенко, І.Ф. Кривонос та ін.; За ред. І.А. Зязюна. – К.: Вища шк., 1997. – 349 с.
17. Педагогические технологии: Учебное пособие для студентов педагогических специальностей / Под общей ред. В.С. Кукушина. – М.: ИКЦ «МарТ»; Ростов н/Д: ИКЦ «МарТ», 2008.
18. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах: Наказ Міносвіти України від 2.06.1993 р.
19. Реформа и развитие высшего образования: Программный документ. – ЮНЕСКО,1995.

20. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии / Г.К. Селевко. – М., 2007.
21. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. – К.: НПУ, 2000 – 210с.
22. Небел Б. Наука об окружающей среде. – М.: Мир, 1993. – Т.1.
23. Одум Ю. Экология. – М.: Мир, 1986.

5. ПРОГРАМА З МОДУЛЮ 3 «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІКИ»

Методика викладання економіки як наука. Предмет і задачі методики викладання економіки. Зв'язок методики викладання економіки з іншими науками. Сучасні проблеми методики викладання економіки. Структура методики викладання. Загальна методика і окремі методики викладання економіки. Вимоги суспільства до вчителя економіки. Особисті якості вчителя як запорука підвищення інтересу до вивчення економіки. Методи науково-педагогічних досліджень у шкільній економіці.

Принципи навчання економіки. Поняття про принципи навчання. Характеристика основних принципів навчання економіки: науковості навчання, систематичності і послідовності у навчання, свідомості та активності у навчанні, зв'язку навчання з життям (зв'язку теорії з практикою), доступності навчання, індивідуального підходу до учнів у навчанні, наявності навчання, міцності засвоєння знань, умінь і навичок, емоційності навчання, виховного характеру навчання. Поєднання і взаємозв'язок принципів навчання у навчально-виховному процесі економіки.

Методи навчання економіки. Поняття про метод навчання. Методи і методичні прийоми. Класифікація методів навчання. Методи навчання за джерелами здобування знань: словесні, наочні, практичні. Характеристика основних методів за джерелами здобування знань. Дидактичні умови до розповіді і пояснень як різновидів усного викладу. Види бесіди, методика їх побудови. Шкільна лекція з економіки – основні етапи її підготовки і проведення. Характеристика методів навчання за співвідношенням рівнів пізнавальної діяльності учнів: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладу, частково-пошуковий і дослідницький. Вибір методів навчання.

Засоби навчання економіки. Поняття про засоби навчання. Класифікація засобів навчання: натуральні об'єкти, моделі натуральних об'єктів і явищ, описи і зображення об'єктів за допомогою символів, приклади для відтворення процесів і явищ. Функції наочності. Вимоги до використання наочних посібників на уроках економіки. Технічні засоби навчання, ефективність їх використання. Методичні прийоми поєднання слова і наочності. Робота із підручником і статистичним довідником на уроці і вдома. Застосування у навчальному процесі з економіки логічно-опорних і структурно-логічних схем.

Форми організації навчально-виховного процесу з економіки. Урок як основна форма організації навчального процесу з економіки. Вимоги до сучасного уроку економіки. Типи уроків економіки та їх особливості. Залежність структури уроку від його типу. Процес підготовки вчителя до уроку. Складання тематичних поурочних планів. План-конспект уроку, вимоги до його оформлення. Нетрадиційні уроки економіки, їх особливості. Підготовка і особливості методики проведення практичних і семінарських

занять, навчальних екскурсій.

Процес формування знань, умінь і навичок на уроках економіки. Методика формування системи економічних понять на уроці. Формування в учнів умінь і навичок роботи із графіками, діаграмам, статистичними даними тощо. Задачі на уроках економіки, їх значення алгоритм вирішення. Роль самостійної роботи в формування стійких знань і умінь учнів.

Позакласна робота з економіки. Цілі та методи позакласної роботи з економіки. Форми позакласної роботи. Основні напрями позакласної та позашкільної роботи з економіки. Тиждень економіки в школі, його підготовка і проведення. Шкільна олімпіада з економіки. Методика її організації і проведення.

Особливості процесу навчання в курсі шкільної економіки. Проблемне навчання економіки. Поняття про проблемне навчання. Проблемне питання і проблемні ситуації. Методика «мозкового штурму». Рольові та ділові ігри на уроках економіки, значення економічних ігор, їх класифікація. Процес створення і проведення економічних ігор. Ефективність ігрових форм навчання. Метод проектів. Сутність методу проектів. Вимоги до проективної технології навчання, типи проектів, їх характеристика. Особливості застосування проективної технології пр. навчання економіки. Ситуаційна методика навчання економіки. Особливості кейс-методу. Організація роботи із кейсів в аудиторії. Оцінювання роботи учнів при роботі з кейсом. Комп'ютерне навчання економіки. Класифікація комп'ютерних програм за дидактичними цілями. Особливості використання персонального комп'ютера на уроці економіки. Застосування можливостей комп'ютерних програм при виконання практичних робіт.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів з економіки. Дидактичні завдання контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів з економіки. Методика оцінювання і оцінки. Види контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів. Педагогічні тести, їх класифікація. Перевага застосування тестів у порівнянні із усним опитуванням. Алгоритм складання тестових завдань. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з економіки за 12-бальною системою оцінювання знань, умінь і навичок.

6. РЕКОМЕНДОВНА ЛІТЕРАТУРА ДО МОДУЛЮ 3:

1. Аксьонова О.В. Методика викладання економіки: Навч. Посібник. – К.: КНЕУ, 1998. – 280с.
2. Борисов Е.Ф. Основы экономики. Практикум. Задачи, тексты, ситуации. - М: "Высшая школа", 2001.
3. Варналій З.С.Основи підприємництва. - Київ: "Знання -Прес", 2002.
4. Ватаманюк З., Панчишин С. Економіка. Вид. друге. Посібник для 10-11 класів. - Київ: "Либідь", 2002
5. Горленко Г.О. Практикум з економіки для 10-11 класів., Посібник для вчителя. Кам'янець-Подільській: "Абетка - Нова", 2002
6. Гушулей Й.М., Вітенко І.М. Загальна методика викладання основ економіки. Пробний навчальний посібник. – Тернопіль: Астон, 2004. – 108с.
7. Економіка: Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. – К.:Ірпінь, 2005. – 90с.
8. Ковальчук Г. Економічна освіта: організація навчальної діяльності молодших школярів. -Ж., "Географія та основи економіки в школі ", "Педагогічна преса", №1/2001, с.38-40.
9. Ковальчук Г.О. Активізація навчання в економічній освіті. Навч. Посіб. – Вид. 2-ге, доп. – К.: КНЕУ, 2003. – 298с.
10. Ковальчук Г.О., Мельничук В.Г., Огнев'юк. В.О.. - Економіка. Підручник для 10 класу. - Київ: "Навчальна книга", 2003.
11. Концепція змісту економічної освіти в загальноосвітній школі. // Географія та основи економіки в школі - Педагогічна преса - №6, 2001, с.2-10
12. Мочерний С.В. Основи економічних знань. Запитання, відповіді: Феміна – Київ, 1996.
13. Мочерний.С.В. Основи економічних знань. - Київ: Академія, 2000.
14. Основи економіки. Підручник за ред.І.Ф. Радіонової. – К.: Зодіак-ЕКО, 1995. – 224с.
15. Паращенко Л..Економічній освіті — державні пріоритети //Географія в школі - №2, 2000.
16. Предпринимательство. Под ред. В.Я.Горфинкеля, Г.Б.Поляка, В.А.Швандара. "ЮНИТИ", М - 2000.
17. Прокопенко І.Ф. Людина у світі економіки та бізнесу - Харків: Основа, 1995.
18. Пустовіт Р. Основні чинники реформування економіки та шкільної економічної освіти в Україні // Географія та основи економіки в школі - №2, 1999, - с.23.
19. Економіка. Учебное пособие. - Харьков: Одиссей, 2003

Питання до комплексного іспиту

Методика викладання фахових дисциплін у закладах вищої освіти

1. Практична підготовка здобувачів у ЗВО
2. Система освіти в Україні. Закон України «Про вищу освіту»
3. Ступенева система освіти вищої школи
4. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу у ЗВО
5. Стандарти вищої освіти
6. Інтерактивні технології навчання у ЗВО
7. Основні види навчальних занять у ЗВО
8. Курсові, дипломні та магістерські роботи
9. Структура і зміст науково-методичного забезпечення освітнього процесу.
10. Активізація пізнавальної діяльності здобувачів у ЗВО

Методика викладання географії у закладах загальної середньої освіти

1. Засоби навчання у курсі «Регіони та країни»
2. Методи навчання у курсі «Географічний простір Землі»
3. Засоби навчання у курсі «Географічний простір Землі»
4. Методи навчання у курсі «Регіони та країни»
5. Цілі, методи та форми позакласної роботи у старшій школі
6. Види контролю та оцінювання навчальних досягнень у старшій школі
7. Напрямки позакласної роботи з географії у старшій школі
8. Засоби навчання географії у старшій школі
9. Форми організації освітнього процесу з географії у старшій школі
10. Методика навчання географії як наука

Методика викладання економіки.

1. Позакласна робота з економіки
2. Методика формування системи економічних понять на уроці
3. Урок як основна форма організації навчального процесу з економіки
4. Форми організації навчально-виховного процесу з економіки.
5. Технічні засоби навчання, ефективність їх використання. Методичні прийоми поєднання слова і наочності
6. Функції наочності. Вимоги до використання наочних посібників на уроках економіки
7. Засоби навчання економіки

8. Предмет і задачі методики викладання економіки
9. Сучасні проблеми методики викладання економіки
10. Принципи навчання економіки

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДО КОМПЛЕКСНОГО ІСПИТУ

Контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється згідно до порядку оцінювання результатів навчання в Херсонському державному університеті. Оцінка результатів комплексного іспиту здійснюється на атестації Екзаменаційною комісією за 100-бальною системою контролю знань, прийнятою в Університеті та національною шкалою і відображаються у відповідних відомостях і протоколах роботи Екзаменаційної комісії (ЕК).

Оцінка за комплексний іспит є накопичувальною та розраховується як сума оцінок за кожний модуль іспиту.

Модуль 1	Модуль 2	Модуль 3	разом
До 35 балів	До 35 балів	До 30 балів	100

Таблиця відповідності балів та критеріїв оцінювання здобувачів вищої освіти СВО «магістр» при складанні комплексного іспиту

ЕСТ S	Кількість балів	За національною шкалою	Коментар
A	90 - 100	відмінно	Виставляється, якщо здобувач правильно і в повному обсязі відповів на екзаменаційне питання. Відповідь характеризується системністю, обґрунтованістю, повнотою розкриття. Здобувач володіє навчальним матеріалом, вміє використовувати понятійно-категоріальний апарат.
B	82 - 89	добре	Виставляється, якщо здобувач правильно і майже у повному обсязі відповів на екзаменаційне питання, але з незначними помилками. Відповідь характеризується системністю, обґрунтованістю, повнотою розкриття. Здобувач володіє навчальним матеріалом, вміє використовувати понятійно-категоріальний апарат.
C	74 - 81	добре	Виставляється, якщо здобувач відповів на екзаменаційне питання з незначними помилками у достатньому обсязі для його розкриття. Відповіді характеризуються системністю, обґрунтованістю повнотою розкриття, можливо з поодинокими неточностями. Здобувач володіє навчальним матеріалом, вміє використовувати понятійно-категоріальний апарат.
D	64 - 73	задовільно	Виставляється, якщо здобувач відповів на екзаменаційне питання з помилками у майже достатньому обсязі для його розкриття. Відповіді характеризуються недостатньою системністю, обґрунтованістю, повнотою розкриття, можливо із суттєвими неточностями. Здобувач, в цілому, володіє навчальним матеріалом, вміє використовувати понятійно-категоріальний апарат.

Е	60 - 63	задовільно	Виставляється, якщо здобувач відповів на екзаменаційне питання з мінімальним розкриттям питання та/або зі значними помилками. Відповіді характеризуються недостатньою системністю, обґрунтованістю, повнотою розкриття, можливо із суттєвими неточностями. Здобувач недостатньо володіє навчальним матеріалом, не завжди вміє використовувати понятійно-категоріальний апарат.
FX	35 - 59	незадовільно	Виставляється, якщо здобувач відповів на конкретне екзаменаційне питання з величезною кількістю помилок. Відповіді характеризуються відсутністю системності, обґрунтованості, повноти розкриття. Здобувач не володіє навчальним матеріалом, не вміє використовувати понятійно-категоріальний апарат.
F	1 - 34	незадовільно	Виставляється, якщо здобувач взагалі не відповів на конкретне екзаменаційне питання

Гарант ОП

 (підпис)

Мальчикова Д.С.
 (П.І.Б.)